



Maj 2025

Behandlingsordningen for personer dømt for seksualforbrydelser mod børn

Behandlingsordningen giver mulighed for psykiatrisk-sexologisk behandling som enten »en del af« eller »alternativ til« ubetinget fængselsstraf ved visse seksualforbrydelser mod børn. Ordningens anvendelsesområde er fastsat ud fra tidsrammer for strafflængde og har været uændret siden indførelsen i 1997. En analyse af ordningens to indsatser – visitationsordningen og den ambulante behandlingsordning – viser, at især den ambulante behandlingsordning, som kan anvendes som »alternativ til« kortere ubetinget fængselsstraf på 4 til 18 måneder, har fået et meget begrænset anvendelsesområde som følge af flere strafskærper. Der opfordres til en modernisering af behandlingsordningen samt en nærmere evaluering af anvendelsesområdet for den ambulante behandlingsordning og justering af de gældende rammer.

Behandlingsordningen blev indført som en forsøgsordning i 1997 og gjort permanent i 2001. Ordningen består af to indsatser: den *ambulante behandlingsordning* og en *visitationsordning*. Den behandlingsmæssige del består af psykiatrisk-sexologisk behandling, der bl.a. omfatter psykoterapeutisk behandling.

Den ambulante behandlingsordning

For visse »mildere« former for seksualforbrydelser giver den ambulante behandlingsordning mulighed for, at en person kan idømmes en helt eller delvist betinget dom med vilkår om psykiatrisk-sexologisk behandling som et »alternativ til« en kortere ubetinget fængselsstraf fra 4 til 18 mdr. Forholdet må dog ikke omfatte vold, tvang eller trusler.

Visitationsordning

For mere »alvorlige« former for seksualforbrydelser giver visitationsordningen mulighed for psykiatrisk-sexologisk behandling som »en del af« en ubetinget fængselsstraf. Ordningen har ingen faste grænser for strafflængde, men retter sig primært mod personer idømt fængsel fra 30 dage til 4 år (5 år for voldtægtsdømte).

Anvendelsesområdet for den ambulante behandlingsordning er fastsat ud fra tidsrammer for strafflængde og om forholdet omfatter vold, tvang eller trusler. Rammerne har været uændret siden indførelsen i 1997.

Strafskærper for seksualforbrydelser

I de seneste årtier er der blevet indført flere strafskærper for seksualforbrydelser. F.eks. blev »normalstraffen« for andet seksuelt overgreb end samleje mod et barn under 12 år, jf. strfl. § 216, stk. 2, 1. pkt., jf. § 225, hævet med 50 % i 2022.

Denne strafskærpelse betyder, at en person, der før 2022 ville være blevet idømt 1 år og 2 måneders fængsel – og dermed kunne omfattes af den ambulante behandlingsordning – nu som udgangspunkt idømmes 1 år og 8 måneder og derfor falder uden for ordningen.

Anvendelsen af behandlingsordningen

I perioden 1998–2010 varierede antallet af årlige henvisninger til den ambulante behandlingsordning mellem 17 og 31. Fra 2011 til 2023 faldt tallet til mellem 8 og 17 årlige henvisninger – bortset fra en stigning i 2013.

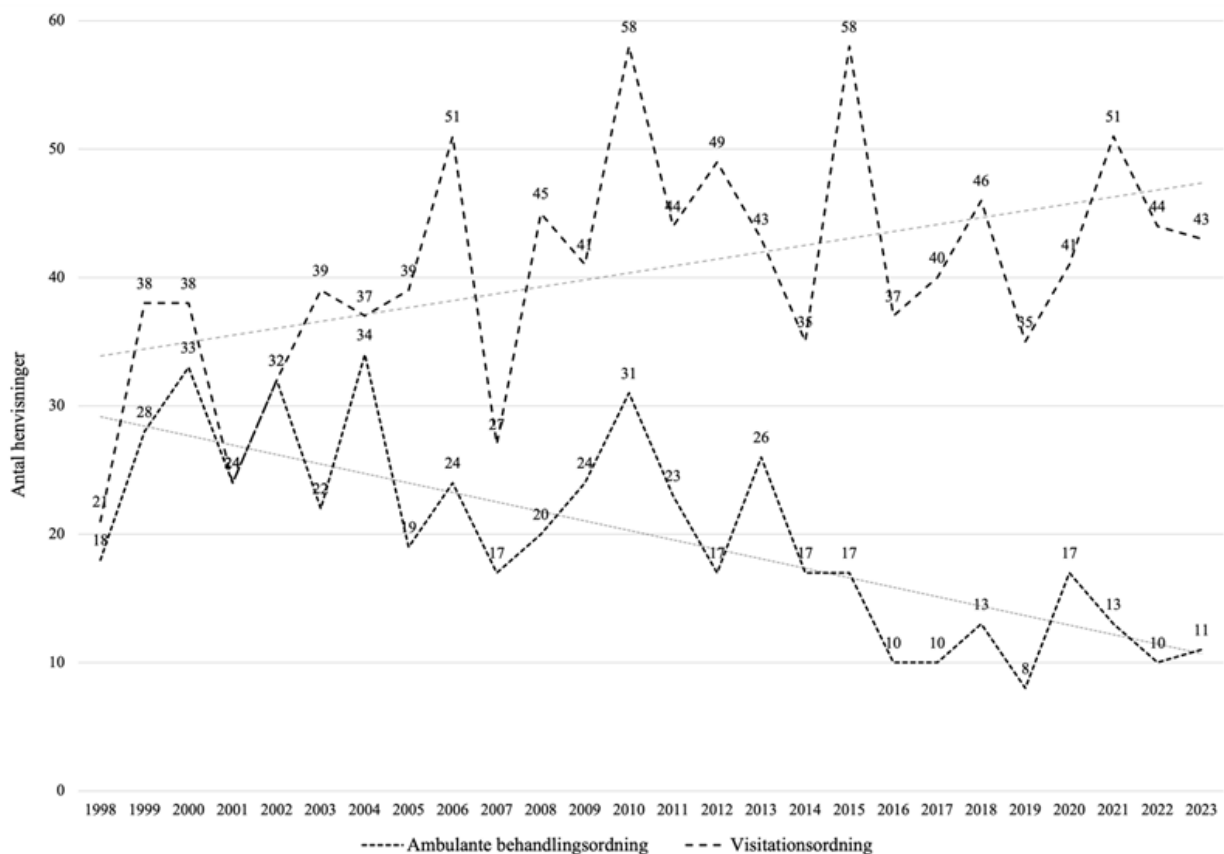
For visitationsordningen lå antallet af årlige henvisninger i perioden 1998–2005 mellem 21 og 39. Fra 2006 til 2023 steg tallet til mellem 35 og 58 henvisninger årligt – bortset fra et fald i 2007.

Siden indførelsen af behandlingsordningen har der været et markant og vedvarende fald i brugen af den ambulante behandlingsordning. Sammenlignet med perioden før 2010 er antallet af årlige henvisninger faldet med 40 %.

Maj 2025

Behandlingsordningen for personer dømt for seksualforbrydelser mod børn

Figur 1: Udviklingen i anvendelsen af behandlingsordningen



Effekten af behandlingsordningen

Behandlingsordningen har en dokumenteret forebyggende effekt. Over en tiårig observationsperiode begik 12 % nye seksualforbrydelser, svarende til 30 % lavere recidiv end ved de indsatser, der blev anvendt før ordningens indførelse i 1997 (16 %),

Gennemført psykiatrisk/sexologisk behandling halverede næsten risikoen for at begå nye seksualforbrydelser – dog ikke samme effekt ved seksualforbrydelser mod børn.*

*Skyldes sandsynligvis, at denne gruppe omfatter en højere andel af personer med særlig høj recidivrisiko. Tallene er ikke signifikante.

Kilde: Bengtson, S. & Kristensen, E. (2022) En undersøgelse af behandlingsordningen. Delrapport 2 og 3.

Anbefaling

Det anbefales, at Folketinget og regeringen tager initiativ til at:

- Modernisere behandlingsordningen og præcisere dens indhold.
- Evaluere og justere rammerne for den ambulante behandlingsordning.
- Udvide den ambulante behandlingsordning til også at omfatte besiddelse og udbredelse af seksuelt materiale med personer under 18 år, jf. straffelovens § 235.

Kontakt, Aalborg Universitet

Kasper Jørgensen, kriminolog og ph.d.-stipendiat, Juridisk Institut, Aalborg Universitet, kajo@law.aau.dk, 2983 2503

Kilde: Jørgensen, K. (2024) Mulighed for psykiatrisk-sexologisk behandling ved dom for visse seksualforbrydelser. Juristen 2024/3-4